

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Socijalni shod na Dunaju.

Da je dandanes slabo na svetu, o tem ne toži samo borni kmetič, ampak tudi obrtnik, rokodelc in delavec, sploh skoro vsak človek. Kako trpečemu človeštvu, ki vzdihuje zlasti o slabih gospodarskih razmerah, pomagati, to je, po domače povedano, socijalno ali družabno vprašanje. In o tem socijalnem ali družabnem vprašanju so se razgovarjali krščanski možje in gospodje iz vseh avstrijskih kronovin na Dunaju v lepi hiši rokodelskih pomočnikov letos od 7. do 10. avgusta.

Tega zborovanja so se udeležili večinoma mladi gg. duhovniki. Vseh zborovalcev je bilo 367. Iz Kranjskega jih je bilo 7, iz Koroškega 13 in iz Štajarskega 18. Iz naše škofije so bili vlč. gg.: državni poslanec dr. Gregorčec, nadžupnik J. Voh, župnik M. Koren, bogoslovski profesorji dr. Fr. Feuš, J. Zidanšek, M. Matek, dr. Al. Meško, učni prefekt Fr. Korošec in bogoslovec g. K. Kumer.

Dne 7. avgusta je zborovanje pričel preč. g. prelat Schindler, ki je vse zborovanje spretno vodil. Izrekel je zahvalo dunajskemu kardinalu - nadškofu in vsem škofom avstrijskim ter omenil, da bode razgovor o tem, kako uresničiti papeža Leona XIII. enciklike ali pisma o državi, o delavskem vprašanju in o družini. Na to je v dveh govorih veleučeni dominikanec profesor P. Albert M. Weiss razkladal o družbi ali državi in o posameznem človeku ter o njunih pravicah. Popoldne je pa očaral vse navzoče knez Alojzij Liechtenstein s svojim temeljitim in dovršenim govorom o zgodovinskem razvoju sedanjih družabnih in gospodarskih razmer. Pokazal je duhoviti govornik, da le kapitalizem in stroji, ki le posameznikom služijo, so v prvi vrsti krivi sedanje revščine in bede. Večer je bil v IV. okraju ljudski shod, kjer sta izvrstno govorila dr. Lueger in Lačka.

V sredo, dne 8. avgusta je v dveh govorih pojasnjeval profesor dr. Pohl razmere in vzroke agrarnega ali kmetijskega vprašanja. Glavne misli teh dveh govorov bođemo prinesli v nekaterih prihodnjih številkah »Slov. Gospodarja«. Popoldne je prednašal državni poslanec dr. Ebenhoch iz Linca o stanju in uzrokih rokodelskega vprašanja in drugi dan, dne 9. avgusta, kako bi se dalo pomagati rokodelcem in sploh obrtnikom. Zlasti je priporočal zadruge. Na to je govoril jezuit profesor P. Biederlack o delavskem vprašanju, posebno gledé na znano encikliko Leona XIII. Popoldne je taisti razkladal o socijalnih demokratih, ki hočejo odpraviti vero in države. Večer je bilo v spodnjih prostorih hiše katol. rokodelskih pomočnikov lepo zborovanje, pri katerem je bilo blizu 1000 katoliških rokodelskih pomočnikov.

Da je socijalnih demokratov že precej v Avstriji in kako se jim treba zoperstavljati, o tem je govoril

obširno v petek, 10. avgusta, državni poslanec dr. Gessmann. Za njim je navdušeno in izredno lepo govoril profesor P. Albert Weiss, kako naj duhovniki delujejo pri socijalnem vprašanju. Na to je sklenil shod predsednik, prelat Schindler. — Udeleženci si bodo gotovo prizadevali, da več ali manj uresničijo to, kar so na tem shodu lepega slišali. In v to daj Bog svojo pomoč!

Desetletnica Konjiške posojilnice.

Neumorno delavni odbor slavne Konjiške posojilnice je bil modro ukrenil, v nedeljo, dne 26. avgusta slovesno obhajati desetletnico njenega obstanka. Dandanes vse prekratko živimo, da bi jubileje odlagali na petdeset ali le na petindvajset let. Nepozabljivi gosp. dr. Anton Prus, ki je v družbi vseletnega načelnika, gosp. Janeza Šepica, svojega nečaka, raj. dra. Karola Prusa, in narodnjaka Petra Dobnika dne 19. avgusta 1884 bil to posojilnico ustanovil, je umrl, žal, že tistega leta dne 1. decembra, kakor nam to priča krasno okno v tukajšni farni cerkvi. K sreči zaseda njegovo mesto njegov nečak, g. dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah, duševni začetnik Konjiške posojilnice, ki je podedoval krepostnega duha svojega blagega strijca.

Njemu in g. Šepicu gre glavna zasluga, da se je slavnost desetletnice posojilnice tako sijajno obnesla. Onadva sta privabila izvrstni zbor Celjskih tamburašev in pevcev, onadva sta najela godbo iz Šmarij, onadva sta povzročila, da je četvorica izbornih Ljubljanskih pevcev k nam došla, ona sta priskrbela primeren prostor na Sutterjevem vrtu. Gostov, iz raznih stanov, došlo je izvestno polovico več, kakor smo si upali jih pričakovati. Vkljub temu je reditelj tega večera, g. lekarnar Pospišil, svojo nalogo dobro izvršil. Da so tamburaši s svojo dovršeno igro vse očarali, se lahko misli, kdor ve, kako marljivo da g. drd. Albin Kapus vežba svoj tamburaški zbor. Tudi pevci želi so obilo zaslužene pohvale. Šmarska godba je pa znana, da je svoji nalogi kos. —

Bil je jako, jako prijeten večer, kakoršnega Konjice menda še niso videle. Glavni govor imel je naš državni in deželni poslanec, g. Miha Vošnjak, ki je rajnemu g. dr. Prusu pomagal Konjiško posojilnico ustanoviti. On nam je po domače pojasnil velik pomen slov. posojilnic in zgodovino njihovega razvoja. A javno je izpovedal, da odloži vse častne službe, kakor hitro bi se skrhalo lepa sloga med (Štajarskimi) narodnjaki, duhovniki in svetovniki. Po vsej pravici slavile so se zasluge g. župnika Žičkarja, ki je v Vitanju vstanovil posojilnico ter jo tako spretno vodi že šesto leto. Napivalo se je tudi drugim odličnjakom, ki so si stekli za

gmotno blagostanje našega naroda raznih zaslug. Največkrat pa je imel besedo že omenjeni g. dr. Rudolf, ki je goste pozdravljaj, jim zdravljaj, odzdravljaj ter se pozno v noči od njih poslavljaj v imenu posojilnice Konjiške, kateri želimo tudi za bodoče najobilnejšega blagoslova iz nebes.

— 0 —

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

Krstil je Franeka Jožef Baptistik, takrat kaplan in pozneje tudi dekan Braslovški. Sosedu bili so veseli zalega in ljubeznivega dečka kodrastih, belkastih lasij. Fantek se je vsakemu prikupil, ker bil je čednega vedenja in je na njegovem ličicu lepo cvetela ljuba, sveta nedolžnost.

Med otroke je redkokedaj zahajal; držal se je bolj domače hiše. Če pa se je slučajno družil z njimi, gledali so vsi na Franeka, in dokler je bil pri njih, bili so otroci bolj tihi in mirni; njegova krotka beseda jih je ovladala. Pač prav, če se dobri otroci na domači trati nekoliko poigrajo; še angelji se z njimi veselje. Ko je škof Slomšek iskal dom veselja po širokem svetu, ni ga našel. Še le med otroki, igrajočimi na vaški ledinici, ga zasledil:

Poslednjic veselje še le zasledim,
Na vaško ledinco pridirjam za njim,
Glej tamkaj z otroki prijazno igra,
Jim kratek čas dela, pri njih je doma.

Ravno tako je pa tudi resnično, da otroci, ki vedno pohajajo in se potepajo po vasi in družijo z nevmarno deco, čestokrat zgubijo ljubo sramožljivost ter se spridijo za vse prihodnje čase. Takih lagodnih otrok se je Franek ogibal; njegova blaga mati ni trpela, da bi zahajal med nje, in bi se deček ne upal ostremu očetu pogledati v oči, če bi se vračal domov iz družbe takih otrok. Egiptovski Jožef je še svojim lastnim bratom zbežal, ko so nekaj pregrešnega počinjali na paši; še le doma pri ljubem očetu čutil se je varnega.

V domači šoli podučeval je v tem času učitelj nemškega pokolenja (Maier), ki je slovenski jezik le za silo drobil, in je zato tudi deci nemščino z vsó močjo v glavo vbijal. Le kmečki otroci smeli so v šoli slovenski govoriti; otroci iz trga so se pa učili vse samo nemški, celo katekizma. Še na stare dni se je Fran Kosar rad pritožil nad tlako, katero je moral delati v šoli svoje mlade dni. »Šli smo v šolo, rekal je, in smo dobili tam nemško nalogo. Drugi dan smo se s strahom vračali; če nam namreč nemščina ni dobro služila, pela nam je neusmiljena šiba.«

Edino naravno in pametno je pač podučevati otroke v domačem jeziku; tako delajo vsi narodi. Nenaravno in torej tudi pregrešno ravnanje je pa, v domači šoli učiti v tujem jeziku. Zato je jeden naših najboljših mož že davno javno izrekel: »Mladina se mora v ljudski šoli podučevati v jeziku svojega naroda, svoje matere, sicer je pa poduk le muka in pedagoška sirovost.«¹⁾

Franek je vendar tudi v nemški šoli napredoval in je že takrat pokazal, da ima bistro glavo in čisto pamet. Toda toliko težavo premagalo je le par nadarjenih učencev, ogromna večina pa je zaostajala, in ker otroci niso napredovali, zamrzila jim je šola. Dosti otrok je hitro pozabilo, kar so se naučili, in mnogo jih že za par let niti svojega imena ni več vedelo pošteno zapisati.

Zakaj pa tedaj tuji in domači naši nasprotniki vsiljujejo slovenskim otrokom nemški učni jezik? Bajé zató, ker slovenski otroci, vešči nemščine, pozneje, če gredo po svetu, laglje izhajajo. Tem je pač dobro zasolil neslano modrovanje neki našinec v deželni sobani v Gradcu, rekši, da slovenski otroci niso »ciganski zarod«, da bi morali iti po svetu s trebuhom za kruhom. Slovenska dežela je dosti bogata, da prehrani svoje rojake, če se gibljejo in če ne zapravljajo. Lenuha pa povsodi, tudi na Nemškem, čaka raztrgan rokav in prazen bokal. Zato pa slovenski otroci, ki gredo svoje sreče iskat bodisi na nemški svet ali pa tudi med Nemce po domačih mestih, bodisi na jug med Lahe, bodisi na jutro stran med Ogre, navadno trpé ne le škodo na duši, nego tudi gmotno škodo. Izjeme so — bele vrane. Vsakdanja skušnja namreč uči, da med tujei zgubé čestokrat nedolžnost in tudi vero, in kedar so porabili telesno svojo moč na tujem, mora jih in zarod njihov prerediti na stare dni domača zemlja. Marsikatera slovenska občina bi nam v tem pritrnila.

Franek bil je nenavadno nadarjen in je bil v vseh zazredih prvi med svojimi vrstniki; sicer bil je pa šibek fantek in nič kaj trdnega zdravja. Mater je torej skrbelo zlasti zdravje sinka in večkrat je dejala: »Zakaj se vendar tako ženeš in vedno gledaš le bukviče, saj veš, da ti to škoduje«. Sin pa jej odvrne: »Veste, mama, je pa ob sklepu šolskega leta veselo, če me prvega pokličejo po premijo, in mi zraven še godeci zagodejo.«

Zdaj v ljudski šoli premij ni več, in novejši čas odstranil je tudi zlate bukve. Zal ni škoda! Kdor ima zdrave oči, hitro sprevidi, da je to kos socializma uvedene že v ljudsko šolo; ta namreč ne tipí, da bi imel jeden učenec prednost pred drugim, ki bi vtegnila njegovega vnemarnega součenca žaliti. Vsi smo enako-pravni, proč torej z zlatimi bukvami! (Dalje prih.)

Posvečevanje prenovljene cerkve v Pilštanju.

Nepopisljivo veselje vživali so pridni župljani starodavne, prijazne župnije Pilštanske v dan 21. in 22. avgusta t. l., ker prišli so mil. knezoškof k njim, da bi slovesno posvetili popolnoma prenovljeno župnijsko cerkev sv. Mihaela in tri nove oltarje v njej. Storili so pa pobožni in za lepoto hiše božje vneti župljani po svojih skromnih močéh tudi vse, da bi svojega višjega pastirja dostojno in lepo sprejeli, ter jim tako nekako poplačali trudapolno delo, katero so si s tem svetim opravilom naložili. Postavili so slavoloke s primernimi napisi in s cveticami okinčane mlaže ob cestah ter olepšali posebno še cerkev s prekrasnimi venci. Da, ves trg bil je podoben prelepemu raj.

Mil. knezoškof pripeljali so se v torek 21. t. m. popoldne iz Maribora v Poličane. Tam so jih pozdravili č. g. župnik Henrik Verk ter jih spremili na potu v Pilštanj. Na vrhu Pečice pozdravila je svojega duhovnega očeta vrla šolska mladina Lemberške šole s svojim č. g. katehetom. Vsaka vas, koder so se mil. knezoškof peljali, bila je s zelenjem lepo okinčana in ni bilo hiše, kjer bi ne klečale verne ovčice, proseč višjepastirskega blagoslova. Kaj ganljivo bilo je videti, kako so dobre matere svoje otročiče prinašale k vozu, da bi jih mil. knezoškof še posebno blagoslovil. V Podčetrtku poklonili so se med mnogobrojnim ljudstvom mil. knezoškofu vodja okrajnega glavarstva brežiškega, g. Tax, domači g. župnik, župan z občinskim zastopom in prostovoljna požarna bramba. V Bučah pričakovalo je zopet veliko župljanov z g. župnikom milega višjega pastirja, da bi jih spet videli ter iz njihovih rok sv. blagoslov sprejeti zamogli. V Kozjem bil je pozdrav mil. knezoškofa pri krasnem slavoloku zunaj trga posebno prisrčen.

Črez vse lep in ganljiv pa je bil sprejem višjega

pastirja v Pilštanju. Milo solnce je začelo že zahajati za gore, ko so mil. knezoškof stopili iz voza. Kakor bi trenil, bil je ves trg v lučicah, vsi zbrani verniki pa, moške in žene, mladeniči, belooblečena dekleta in otroci, pozdravili so z gorečimi svečami v rokah mil. knezoškofa s prelepim pozdravom: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!«, potem pa so padli na svoja kolena ter prosili sv. blagoslova. To je bil prizor, ki je vsem navzočim privabil solze v oči. Milostljivi knezoškof bili so ganjeni do solz ter so blagoslovili verne svoje ovčice. Med pobožnim popevanjem lepih Marijinih pesmij in pritrkavanjem milodonečih zvonov, pomikalo se je potem ljudstvo v dolgi procesiji v cerkev, kjer so se opravile molitve pred sv. ostanke.

V dan 22. avgusta začela se je prelepa slovesnost ob 7. uri zjutraj. V sredi 21 duhovnikov in mnogobrojnega ljudstva posvetili so mil. knezoškof po predpisanih kaj pomenljivih obredih najprej cerkev in veliki oltar, potem pa še oba stranska oltarja, posvečena ljubi Devici Mariji brez madeža izvirnega greha spočeti, oziroma Materi Božji Karmelski. V veliki oltar položili so ostanke sv. mučenika Kornelija, v oltar na evangeljski strani one sv. muč. Peregrina in v oltar na levi strani one sv. muč. Firminijana.

Ob koncu slovesnosti brali so mil. knezoškof na novoposvečenem velikem oltarju sv. mašo, potem pa so še stopili na leco, ter v navdušenem nagovoru primerjali vidni tempelj t. j. cerkev z nevidnim tempeljnom, t. j. našim srcem; potem so se še župljanom prav prisrčno zahvalili za njih darežljivost ter jih po očetovsko opomnili, skrbeti zdaj tudi še za lepoto duhovnega tempeljna, za čistost svojega srca in lepoto svojih duš. Tako končala se je v najlepšem redu prekrasna slovesnost, ki bode ostala vsem Pilštanjskim župljanom v neizbrisljivem spominu. Ljubi Bog pa naj bode bogati plačnik mil. knezoškofu za ves njih trud in za vso njihovo ljubezen, katero nam vedno skazujejo, č. g. župniku za njih premnoge skrbi in nevtrudljivo delovanje za blagor svojih ovčic, dobrim župljanom pa za njih veliko darežljivost, po kateri so si postavili s prenovljeno župnijsko svojo cerkvijo tako lep, več stoletij trajajoč spomenik!

Mili darovi za družbo vednega češčenja.

Sv. Urban nad Ptujem 22 fl. 50 kr., Sv. Ropert v Slov. gor. 15 fl. 58 kr., Sv. Jurij na Ščavnici 16 fl. 50 kr., Bizelj 4 fl. 10 kr., Sobota 15 fl., Kostivnica 5 fl., Gornjigrad 9 fl., Solčava 6 fl., Sv. Frančišek Ksaveri 10 fl. 40 kr., Dobrna 8 fl., Rogatec 11 fl. 40 kr., Sv. Alojzij v Mariboru 17 fl.

Gospodarske stvari.

Kako se napravi dober sadjevec (tolkla)?

(Dalje in konec.)

Če ima mošt premalo sladkorja, postavim samo 10° po sladomeru, tedaj mu moramo s adkorja dodati in sicer 5—8 kg na polovnjak. Sadjevec bo le takrat močen in stalen, če je v moštu zadosti sladkorja, kajti iz sladkorja se napravi alkohol. Da dobi sadjevec vinski okus, je dobro, da se mošt na vinske tropine nalije. Tako se navleče vinskih snovij, ali ravno vinskih tropin še v času, ko se sadje stiska, nimamo in povsod jih tudi dobiti ni, zato so umni sadjerejci že z raznimi pripomočki skušali, kako bi sadjevec zboljšali. Potovalni učitelj gospod Belé, kateri je veščak v tej stroki, priporoča, da se v nov z moštom napolnjen sod

v vrečico obesi stolčen vinski kamen. Da dobi sadjevec vinski okus, zato se porabijo v zvezi s sladkorjem tudi civebe. Teh se vzame za 100 litrov soka po 1—1½ kg. Civebe (suhe vinske jagode, katere z Laškega pridejo) se operejo, zmečkajo ali razrežejo in na nje se nalije nekoliko tople vode ter se to zavreti pusti, vroče stisne ter čista tekočina v sod k moštu dolije. Sadjerejsko društvo za Srednje Štajarsko, katero si za zboljšanje sadjevca veliko prizadeva, je lansko leto v Gradcu vstanovilo poskuševalnico, kjer se s potrebnimi aparati droži čistijo, in potem sadjerejem, oziroma gospodarjem prodajajo, da si lahko napravijo in pripravijo vinu podobnega sadjevca. Da bodo pa naši bralci lažje razumeli, kaj in kake so izčiščene droži, bom to reč, ali sredstvo natančneje popisal. Če se sadje olupi in umije ter zdrozga in stisne, potem tak mošt dolgo časa in le malo vreje, pa tudi stalen in okusen ne bode. Iz tega vzroka so prišli učenjaki na sled, da drožine glive niso v sadju, temuče zunaj na koži in največ jih je na zrelem sladkem sadju.

Prašal pa bo marsikateri, kaj pa so droži? Droži so zeliščni organizem in se štejejo h glivam; to so jednostanične le s povekševalnim steklom vidljive rastlinice, ki pouzročujejo vrenje alkoholovo. Droži se pomnožujejo na dva načina: ali s tem, da požene stanica na koncu izrasek, ki se poveča in z majhnim predorom od prvotne stanice loči ter polagoma odpade in kot samostojna stanica dalje raste; ali pa nastanejo znotraj stanice semenčki, ki se razvijajo in razmnožujejo. Koliko važnosti da so droži pri vrenju, razvidi se iz tega, da ni moči vrenja brez teh drož napraviti.

S temi drožmi nam je mogoče, če jih že k zavretemu moštu pridjamo, da bo mošt spet vreti začel, nasproti pa jih lahko tudi moštu s potrebnimi aparati odvezamemo in mošt bi več ne vrel.

Da droži rastejo in se pomnožujejo, treba jim je, kakor vsaki drugi rastlini, kisleca, toplote in redilnih snovij. Kar se tiče kisleca, pride ta pri drozganju v dovoljni meri poleg zraka v mošt, in kar se tiče živeža, katerega droži potrebujejo, obstoji ta razun razkrojene sladkorja iz dušeca, kalija in fosforne kisline, in vse te snovi se v moštu znajdejo. Le v prekislem moštu, postavim kateri bi imel komaj do 7° sladkorja ali pa bi v njem razstopili preveliko sladkorja, recimo do 30°, bi izčiščene droži živeti in se razširjati (vreti) ne mogle, ker bi ne bilo potrebnega živeža. Znano je, da tudi italijanska vina težko zavrejejo, in vzrok je ta, da nimajo potrebnih snovij za droži in pomagalo bi se s tem, da bi se takemu moštu primešal salmijak in sicer 10 g k jednemu hektolitru.

Zoper vrenje, drožem, je žveplena kislina jako škodljiva, zato še opomnim enkrat, da se sodi, v kateri se mošt nalije, ravno poprej žveplati ne smejo in vselej se morajo z vodo dobro splahniti.

Kakor sem že omenil je v Gradcu poskuševalnica, kjer se droži raznih vinskih sort preskušajo, čistijo, umetno gojijo in se bodo gospodarjem, da si sadjevec zboljšajo, prodajale, in liter b. veljal okoli 75 kr. Te očiščene droži obstojijo iz stanic jedne vrste, postavim iz vina ljutomerskega, framskega, pekarskega itd. in droži so očiščene z aparati vseh drugih različnih drožij to, kar se pri vrenju na dno vsede, kakor pesek, blato in netopljive snovi, in ko bi mi kar take drože (ne očiščene) k moštu dodali, tedaj bi dostikrat več škodovalo, kakor pa koristilo. Očiščene droži lahko moštu pridjamo na dva načina namreč brž, ko se je začel sod z moštom napolnjevati, se vlije sčiščenih drožij; (steklenica naj se poprej dobro premeša) ¼ litra v polovnjak, na drugi način pa če bi stiskanje dalje časa trpelo, ali če bi izčiščene droži že dobil, pa rabil bi jih

še le do 14 dnij, tedaj pa napravi tako-le: Vzami sodček, kateri drži kakih 50 litrov in nalij va-nj kake 30 litrov mošta in prilij eden liter izčiščenih drožij in v sodček vtakni kipelno veho ter pusti na toplem prostoru vreti. Tak zavrel mošt potem k frišnemu moštu dolivaš in eden liter na eden štrtinjak zadostuje. Nekateri gospodarji so že lansko jesen na ta način z izčiščenimi drožmi poskušali sadjevec zboljšati in pravijo, da so se jim skušnje jako dobro obnesle.

Usojam se tedaj našim slovenskim gospodarjem svetovati, naj bi za poskušnjo izčiščene drože pri oni poskuševalnici (»Pomologische Versuchs-Station« in Graz) naročili ter potem svoje skušnje objavili. Da pa natančno spoznamo dobroto omenjenih drožij, je treba, da tudi na tanko po predpisu delamo in ne pozabimo, da te droži se smejo le pred vrenjem, to je brž, ko se sod nalije, pridjati. Tudi pisatelj teh vrst bo z različnimi drožmi poskušal in potem v »Slov. Gosp.« izid objavil.

F. P.—k.

Sejmovi. Dne 1. septembra v Št. Ilju v Slov. goricah, v Poličanah (svinjski sejem), na Planini in v Arnoteah pri Šoštanju. Dne 3. avgusta v Trnovcah, okraj Ptuj, v Kamnici, Račah, Mariboru, pri Sv. Lovrencu, okraj Celje, v Zrečah, Zibiki in na Tinskem. Dne 4. septembra v Radgoni. Dne 5. septembra v Lučanah, Ptuj, Dobjem in Imenem (svinjski sejem). Dne 6. sept. pri Sv. Vidu niže Ptuja in na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem.)

Dopisi.

Iz Kostrivnice. Gospod urednik! Naš vrli župan neki že dalje časa tuhta, kako bi vsaj za eno leto »konfisciral« »Slov. Gospodarja«. In kdo bi mu zameril kaj takega? Saj dopisi iz Kostrivnice odpirajo ljudstvu oči ter mu kažejo našega junaka v pravcati podobi. Veste, da ga more zgrabiti »pravična« jeza, ko ljudje izvedo, kako skrbi za blagor cele občine. O vsaki priložnosti kvasi o »velikih« pravicah, katere vživa kot občinski predstojnik; hvali se na vse pretege, kako samo on razume posle občinskega župana, in kako zelo se poteguje za kmetško ljudstvo — toda nihče mu prav ne verjame, češ, lastna hvala smrdi. Še ni dolgo, ko se je hvalil, da bo po njegovem prizadevanju odslej namesto č. g. župnika občina pobirala denar za grobišče. Na njegovo komando prikoraka vsa Karžupnikova garda k občinski seji. Tukaj župan najprej pretoči nekaj mačkinjih solz, češ, kako ga v srce boli, da se mora za ljudstvo potegniti nasproti č. g. župniku, ki se bodo gotovo srdili na-nj. Ali č. g. župnik se aiso celo čisto nič jezili, pač pa so se od srca smijali, ko jim je c. kr. okr. glavarstvo poslalo njegovo zmedeno, v slabi nemščini spisano prošnjo. Okrajno glavarstvo je župana podučilo, da farno pokopališče leži na župnikovej zemlji, in ne na občinski, ter je ob enem versko, konfesionalno, t. j. cerkveno blagoslovljeno. Gosp. predstojnik, rajše se brigajte za občinske ubožce, ki ne dobivajo skoraj nobene podpore za vašega malo slavnega županstva, in za občinske ceste in še marsikatero druge prepotrebne naprave! Nedavno ste se hvalili, da ste v Kostrivnici le vi sposobni za župana, ki v četrtinki ure napišete to, kar bi kdo drugi celi dan skupaj krpal — resnica pa je, da vse vaše pisarije niso navadno vredne piškavega oreha, in so mnogokrat pisane v tako spačeni nemščini, da vam jih morajo oblastva vračevati, ker so nerazumljive. Slednjič vas svarimo, ne pošiljajte na to ali ono stran o neljubih vam osebah nepodpisanih

pritožb — zakaj kdor se sramuje podpisati svoje ime, obsoja samega sebe.

Od Dev. Marije v Puščavi. (Rojstni dan presvetlega cesarja) smo tukaj prav veselo obhajali. Ko se je pomen tega dneva v šoli zbrani šolski mladini razložil, peljala se je s šolsko zastavo k slovesni sv. maši s Te Deum. Po končanej službi božji podali so se otroci v slovesnem sprevodu k načelniku krajn. šolskega sveta, g. Gassnerju, kjer so deklamovali, peli, ter se z jedjo in pijačo pogostili. Vse je bilo veselo in radostno, in gotovo boče ta dan pri vseh navzočih v prijetnem spominu ostal. Končno so otroci še enkrat cesarsko pesem zapeli, g. Gassner pa jih je potem v kratkem govoru opominjal k lepemu vedenju, k pridnosti in marljivemu šolskemu obiskovanju, na kar so se vrnili v lepem redu v šolske sobe, od koder so se odpustili vsak na svoj dom. Vsem prijateljem mladine, ki so s svojimi radovoljnimi doneski pripomogli k temu pogostenju, izreka se tem potom prisrčna zahvala, posebno pa g. Gassnerju, ki pri vsaki priliki kaže, da je prijatelj šole.

Iz Slov. goric. (Potreba napisov, nova posojilnica, mlad samomorivec.) Opozarjamo slovenske rodoljube na ukaz c. kr. glavarja mariborskega, da bode odslej moral imeti vsak obrtnik, krčmar itd. na hiši napis. Skrbimo, da si vsak omisli slovenskega! — V 60. številu »Mariboržanka« zopet udriha po — »fanatiškem« odboru posojilnice pri Mariji Snežni, ter oponaša prvemu denarničarju, g. J. Sveru, da je konkurzni trgovec, gosp. župnika gostaç in krojaški pomočnik. Odgovor: Sver je spoštovan od č. duhovščine in slovenskih poštenjakov, ter nam ni znano o nikakem konkurzu, ker je še sedaj na svoje ime trgovec; krojaški pomočnik pa ni, ampak — »mojster«, ker plačuje obrtno dačo. Javkanje o pomoči iz Cmureka je prazno, ker Slovenci se na vsak način hočemo otresti onih pijavic in si ustanoviti poseben slovenski denarni zavod, ki pa ni fanatiški sestavljen, ampak ima pravila drugih posojilnic. Ta zavod bode že obstal brez dopisnovih doneskov, za katere pa Slovenci ne maramo, ker so zraven »Judeževi groši«. Da bi čisti dohodek pripadel k cerkvi, je brezpotrebno blebetanje. Menda bodo že »kristjanski« ondotni učitelji cerkev podpirali, da ne bo potreba posojilnici čistega dobička jemati! Da pa dopisnik iz Velke, gosp. F. K., na vse pretege hvali učitelje pri Mariji Snežni, lahko umevamo, ker nam je znana prislovica: »Vsak berač svojo malho hvali«, pa tudi ona: »Lastna hvala smrdi!« Sicer pa nemškutarjem pri Mariji Snežni ni treba misliti, da pišejo dopise tamkaj duhovniki, nikakor ne! Bog živi vlč. duhovščino, vse narodne Slovence in mlado posojilnico! — V Ledinjaku se je obesil v gozdu 15-letni fant. Nikdo ni hotel na drevo, da bi vrv prerezal; zatorej so drevo posekali. Dajte šoli nazaj pravo versko podlago in pa šibo, in kaj tako groznega se ne bode po svetu tolikokrat zgodilo, kakor dandanes! —k—

Iz Cirkovic. (Zvonik; občinske volitve.) Pred četirimi leti meseca junija je pogorelo pri nas 18 hiš. Takrat se je tudi vnela zvonikova streha. Ako pridni ljudje ne bi bili toliko branili, gotovo bi zgorela popolnoma. Vendar je bilo par stebričkov toliko pregorelih in sploh vsa streha tako stara, da je komisija izrekla, da mora farni zvonik dobiti novo streho. Kmetje so poslopja postavili v par mesecih, pri cerkvenih rečeh pa ne gre tako hitro — zaradi komisij. Toda lani jeseni je bilo dogotovljena zvonikova streha in letos je bil pobeljen zvonik, tako da zdaj lahko rečemo: Zdaj je vse v redu, in zahvaliti moramo č. g. špirituala Studeničkega, ki so kot zastopnik patrona delo prevzeli in prav lepo dovršili. Sploh Bog plati vsem, ki so kaj pri-

pomogli. — Dne 21. julija bi pri nas morale biti občinske volitve. Ker pa je zapisnik volilcev bil pomanjkljiv, odložilo je okrajno glavarstvo volitev in zaukazalo, da se naj imenik spopolni in volitev postavno naznani. Pa glejte, naš občinski urad se je pritožil pri c. kr. namestniku, da mu glavarstvo nagaja. Naš predstojnik je zopet slepo zadel. Da on toliko kozličkov preobrača, ni vsega on kriv, ampak njegovi prijatelji. Ti ga šuntajo, da mora z roko brez klešč seči v ogenj po kovanje; in ako se opeče, potem se mu pa režijo za hrbtom. Morebiti Vam o teh prijateljih, ki posebno pri volitvah hočejo imeti prvo besedo, o priliki sporočim.

Od Sv. Andraža v Slov. gor. (Slavnost, letina.) Slavnost s petjem in gledališčno igro »Kje je meja?«, kojo je priredilo naše bralno društvo v nedeljo 5. avgusta, obnesla se je jako dobro. Razum mnogobrojne množice domačega ljudstva videl si še lepo število čast. gostov, v kojih so bili zastopani narodnjaki iz osem župnij. Pri gledališni igri izrševali so domači igralci svoje vloge jako spretno in v občno odobravanje. Prepričali smo se zopet, da kmečko ljudstvo lepo in veselo pesem in kratkočasno, podučljivo gledališčno igro visoko ceni. Društvo pa na ta način bolj živahno deluje in si po vstopnini boljše svoje gmotno stanje. — Letino imamo letos precej slabo; neugodno vreme in dolga suša sta mnogo škodovali. Poljski pridelki so se in se bodo slabo obnesli. Več upanja nam pa daje sadno drevje. Slive sicer niso bogato obrodile, a jabolane so jako obložene. Tolkle bodemo imeli dovolj; želeti bi bilo le še kupcev, da se spravi ostalo sadje v denar.

Iz Celja. (Dijaška kuhinja) šteje koncem VIII. društvenega šolskega leta šestnajst pokroviteljev in sicer: g. Mihael Vošnjak, državni in deželni poslanec, g. Jurij Detiček, c. kr. notar v Celju, č. g. Davorin Škrbec, vikarij v Konjicah, g. J. Šepic, trgovec v Konjicah, g. dr. Josip Serbec, odvetnik in dež. posl. v Celju, č. g. Josip Žehelj, župnik v Mozirju, č. g. Anton Dvoršak, † bivši župnik v Št. Vidu, g. Peter Majdič, lastnik parnega mlina v Spodnji Hudinji, č. g. Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu, mil. g. Franc Ogradi, opat v Celju, gospa Marija Bratanič, posestnica v Celju, sl. posojilnice: Celje, Žalec, Šoštanj, Mozirje in sl. okrajni zastop v Gornjemgradu. V osmem društvenem šolskem letu 1893/94 so darovali drugi podporniki in dobrotniki in sicer: Č. g. Ferdo Jahn, župnik v Št. Petru v Savinjski dolini, volilo Marije Divjak 10 gld., g. Lovro Baš, c. kr. notar v Celju 5 gld., č. g. Anton Balon, † bivši župnik Vranski 5 gld., č. g. Karol Gajšek, častni kanonik in dekan na Doberni 3 gld., č. g. Radoslav Marzidovšek, c. in kr. vojni kaplan v Trstu 5 gld., č. g. Peter Skuhala, župnik pri Vel. Nedelji 10 gld., č. g. Al. Arzenšek, kaplan na Ponikvi 2 gld., Konjiška kaplanija 1 gld. 50 kr., č. g. Ivan Košar, župnik v Galiciji 3 gld., g. Gabriel Kukovič, oskrbnik v Lepoglavi 3 gld., g. Fr. E. Fridrich, veleposestnik v Mirazanu 2 gld., č. g. Vincenc Plaskan, župnik v Zibiki 5 gld., g. dr. Franjo Rozina, odv. konc. v Celju 1 gld., č. g. Matija Frece, župnik pri Belih vodah 5 gld., č. g. Valentin Mikuš, kaplan v Št. Juriju na j. z. 5 gld., g. profesor Maks Pletersnik v Ljubljani 5 gld., gospa Ivanka Žitek v Celju 2 gld., č. g. Alojz Šijanec, župnik v Negovi 2 gld., visokorodni g. Iv. grof Nugent 10 gld., č. g. Josip Ateneder, katehet v Celju 2 gld., slavna posojilnica v Celju 300 gld., g. Fr. Eksel, učitelj v Rajhenburgu o priliki svatbe v spoštovanej rodbini g. nadučitelja Tramška na predlog gospe Ožbičeve iz Zagreba nabranih 8 gld. 60 kr., slavna posojilnica v Vitanju 15 gld., č. g. Andr. Podhostnik, župnik v Dramljah 5 gld., slavna posojilnica v Konjicah 25 gld., g. Ludovik Selander, umir. kr. fin. uradnik v Celju 15 gld., g. M. Vodusek, geometer v

Ptjuju 2 gld. 50 kr., g. Norbert Zanier, veletržec v Št. Pavlu 5 gld., slavni okrajni odbor v Gornjemgradu 50 gld., g. dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah 5 gld., g. dr. Urban Lemež, odvetnik v Slov. Bistrici 5 gld., č. g. Mih. Korošec, župnik v Loku 3 gld., č. g. Vilib. Venedig, župnik v Središču 2 gld., g. Mihael Ogorevc, trgovec v Konjicah 5 gld., č. g. Anton Kolar, kaplan v Marenbergu 1 gld., gspdc. Ema Razlag, učit. v Ljutomeru 1 gld., č. g. Peter Erjavec, župnik v Trbovljah 5 gld., č. g. Ant. Fischer, župnik na Dolu 2 gld., g. J. Janežič, tovarnar v Grižah 2 gld., g. Tomo Canjkar, c. kr. okrajni sodnik v Sevnici 2 gld., č. g. dr. Jos. Muršec v Gradcu 10 gld., č. g. Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru 1 gld., g. dr. Friderik Babnik, odvetnik v Celju 5 gld. (Dalje prih)

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so podelili dvornima svētnikoma Zschokkeju in Maasenu častni znamenji za umetnost in znanost. Oba sta izvrstna katoliška moža. — Zadnje nedeljo so v večih gostilnah imeli socijalni demokrati shode zoper krščanski socijalni shod, ki jih je do živega prijel. Ovrgli niso nič, pač pa hudo zmerjali. Resnica v oči bode in naj še bo izrečena tako ljubeznivo, kakor na krščanskem socijalnem shodu.

Češko. Slavnemu zgodovinarju Palackemu bodo za četrta leta postavili spomenik Mladočehi v Novem Jičinu, v katerem mestu imajo Nemci večino, odslej pa je po mislih Mladočehov ne smejo več imeti. — Nemci so se precej navolili tudi na Češkem liberalcev in so se začeli oklepali nacijonalcev.

Štajarsko. Dopolnilna državnozborska volitev za mestno skupino Bruck-Ljubno bode 15. oktobra. — V Gradcu bode meseca septembra razstava maloobrtinskih strojev in orodja. Dne 7. septembra pride nekaj stotin Dunajskih obrtnikov na shod štajarskih obrtnikov, in bode ta govorila poslanca dr. Lueger in Schneider.

Koroško. Ta kronovina je do zdaj veljala za »vzglyedno liberalno deželo«. To odzdej ne bode več, kajti kandidat krščansko-socijalne stranke, gospod Peitler, je pri dopolnilni volitvi za državni zbor v Špitalu in Šmohoru zmagal s 77 glasovi proti Winklerju, ki je ujel 69 glasov. Slava zavednim volilcem!

Kranjsko. Pred tednom so na Mestnem trgu v Ljubljani začeli pribijati samoslovenske ulične napise. — Častni občani Kranjskega mesta so postali učni minister, dr. Madeyski, deželni predsednik Hein in grof Hohenwarth. — Dne 2. septembra bode napravilo katol. politično društvo za Dolenjsko shod pri Treh Farah blizu Metlike.

Primorsko. Za deželna poslanka na Goriškem sta bila izvoljena v kmečkih občinah župnik Bl. Grča in v veleposestvu župan Klančič. — Dr. Gregorin je v imenu tržaških Slovencev na ministerstvo napravil rekurs zoper ondotno namestništvo, ker je to gledé slov. ljudskih šol s tržaškim mestnim zastopom jednih mislij. Upamo, da ta rekurs ne bode zastoj.

Dalmatinsko. Dalmatinski vinogardarji namepravajo poslati posebno odposlanstvo k presvetlemu cesarju gledé vinske klavzule z Italijo. Ker je tako majhna colnina na italijansko vino, zato je dalmatinskemu vinu padla cena za polovico. Kako naj ubogi Dalmatinci shajajo?

Hrvaško. Železnica od Križevca do Belovara je sicer dodelana in stane nad jeden milijon gld., ali že-

leznica ni za nič. Neki francoski podjetnik je delal, kakor se mu je zdelo najboljšo za svoj žep, in železnica se zdaj ne more izročiti prometu. Lepo gospodarstvo!

Ogersko. Nekateri katoličani se vedno bavijo s to mislijo, da svetli cesar ne bodo potrdili postave o civilnem zakonu. Naj bi rajši delali na to, da magnatje v gosposki zbornici ne bodo jeseni vsprejeli predlog o enakopravnosti židovske vere, državnih matičnih knjigah, veri otrok iz mešanih zakonov in o svobodnem izvrševanju bogoslužja. Ako te predloge propadejo, potem bo tudi konec civilnem zakonu.

Gališko. Dne 27. avgusta se je o priliki razstave v Levovu otvoril gališki kmetski shod. Prišlo je blizu 3000 kmetov iz vseh galiških okrajev. Na razstavišču jih je pozdravil knez Sapiecha. Odgovoril mu je kmet Skwara naglašajoč, da kmetje želijo skupno delati s plemenitaši za blago dežele.

Vunanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. so te dni poslali pismo nemškimi katoličanom, zbranim v Kolinu ob Reni, v katerem jih očetovsko opominjajo, naj bodo zložni v sedanjih žalostnih časih in naj se zlasti brigajo za rokodelce in delavce, da ti ne bodo imeli vzroka, puntati se.

Italjansko. Vlada je zaukazala, naj se strogo pazi na brzjavke o razmerah na Siciliji. Torej izjemno stanje je sicer prenehalo, vendar se je bati novih neredov. Ljudstvo pač potrebuje dela in jela. — Časniki poročajo, da se ministerski predsednik, Crispi, trudi, naj bi italijanski kraljevič dobil katero avstrijsko nadvojvodinjo za ženo.

Francosko. Postavo zoper anarhiste ali prekucuhe pridno rabijo, vendar pa včasih nedolžne dobi policija v roke, in potem vladi nasprotni časniki udrihajo po vladi, da je kaj. Tako so po nedolžnem zaprli pariškega občinskega svetovalca Brarda in župana v Lédenoru Fromenta.

Nemško. Oni teden so zborovali nemški katoliški škofi v Fuldi in prve dni tega tedna nad 3000 vnetih katoličanov na 41. splošnem katoliškem shodu v Kolinu ob Reni. — Te dni so zopet nekateri časniki pretresovali, ali ne bi bilo dobro, da bi nemški cesarjevič bil namestnik v Lotaringiji in Alzaciji, da bi se bolj pomemčili prebivalci teh dveh dežel, ki še vedno več ali manj gorijo za Francosko.

Rusko. Car že nekaj tednov sem boleha. Pravijo, da ima influenco. Vendar ni nobene nevarnosti. Ker zdravniki želijo, naj se car preveč ne napenja; zaradi tega so se opustile velike vojaške vaje v Smolensku, bržčas pa tudi zaradi kolere, ki tu in tam s svojo mrzlo roko pobira ljudi.

Bolgarsko. Ministerski svet je sklenil, da ne bodo pustili Cankovu, povrniti se v domovino, ker je vedno roval zoper bolgarskega kneza. Cankov pa misli vzlic temu iti v Sredec, glavno mesto. Če hočejo, naj mu zabranijo vhod v deželo, ali pa ga naj zapró. Nesrečni mož vedno le na to gleda, da bi postal na Bolgarskem ministerski predsednik, če tudi s pomočjo Rusa; in zlasti ga v oči bodé katoliški knez.

Srbsko. Sedanja vlada hoče pomesti z radikalcem, posebno z radikalnimi učitelji, kateri so se več brigali za politiko, kakor šolo. Učni minister je že več učiteljev odpustil iz države službe. Učiteljske v Belemgradu bode popolnoma preosnovano. Na večih krajih so šole zaprli in to bode gotovo na kvar izobraženju ljudstva.

Azija. Med Kitajci in Japonci še ni prišlo do večje bitke, vendar se obe državi pridno oborožujeta. Japonski plemenitaši so posodili vladi 80 milijonov. Tudi Kitajci so postali živahniji. Cesar je zapovedal, naj 10.000 mož v Mandžuriji in blizu Pekinga prime za

orožje in naj se napatijo proti meji. — Ruska vlada je gledé te vojske bojda teh mislij: naj zmaga Kitaj ali Japan, kraljestvo Koreja mora biti neodvisno.

Za poduk in kratek čas.

Cerkev Sv. treh Kraljev na Pohorju.

Nekdaj jako sloveča romarska cerkev Sv. treh Kraljev na vrhu krasnega Pohorja je bila že tako zanemarjena, da se že skoro ni smela več v njej opravljati najsvetejša daritev. Skrbni Tinjski dušni pastir in vrla cerkvena ključarja te cerkve začeli so Tinjske farane nagovarjati in prositi, da bi to poprej tako slavno romarsko cerkev zopet popravili. In glejte! Bog je v kratkem času naklonil temu pobožnemu podjetju mnogo blagih dobrotnikov; kajti cerkev stoji že popolnoma prenovljena od zunej in znotrej, lepa, bela, kakor nedolžna nevesta!

Venec tega popravila, to je pozlačeno jabolko in križ, bode se dne 8. septembra, na praznik Marijinega rojstva, slovesno blagoslovil in na zvonik potegnil. Popravilo je stalo čez 1000 goldinarjev. Nekaj je imela cerkev denarja, drugo pa je dala občina in posamezni dobrotniki. Stavbeni les so kmetje darovali. Tudi vožnjo lesa, apna, kamenja, peska, vode, so kmetje brezplačno opravili. Med prve dobrotnike z največjimi darovi moramo pa imenovati: Gospoda grofa Ignaca Atems-a, ki so iz grajščinskih logov darovali stavbenega lesa v vrednosti do 100 gld.; vrla cerkvena ključarja, Gregor Tomažič in Janez Janžič, sta darovala vsak 100 gld.; lesotržec g. Janez Verhovšek je dal 20 gld., in še bo cerkvi kupil dve novi banderi; Neža Godec je obljubila 30 gld. za strelvod na cerkvi. Bog povrni stoterno vsem blagim dobrotnikom, ki so kaj pripomogli k oplešanju hiše božje! Zidana je ta cerkev v gotiškem slogu. Dolga je 17 sežnjev, široka 8 sežnjev. Šest močnih stebrov jo deli v tri ladje. Oltarje ima 3; orgel pa še nima. Tlak je prsten.

K temu naj pristavim nekaj zgodovinskih črtic o tej cerkvi Sv. treh Kraljev. Kakor se čita v župnijski kroniki in slovi po ustnem izročilu, pozidal je cerkev baje nemški cesar Henrik IV. na željo papeža Gregorja VII. Mimo te cerkve je vodila nekdanja rimska cesta iz Slov. Gradca do Ptuja in Konjiškega polja. Do vlade cesarja Jožefa II. je bila pri Sv. treh Kraljih zelo obiskovana, sloveča božja pot. Posebno radi so prebivalci iz Podravske doline ali »Zaplaninskih« krajev, celo Koroškega prihajali sem na božjo pot. Cerkev je bila bogata. Imela je velike vinograde, dragocene cerkvene posode in precej denarja. Ali vlada cesarja Jožefa II. je ukazala cerkev zapreti, njeno premoženje pa je potegnila v verski zaklad. Čez kakih 20 let pozneje začela se je zopet v tej cerkvi služba božja opravljati. Ali romarjev ni več toliko dohajalo. Vsled tega so tudi darovi za cerkev čedalje picleje dotekali, in tako ni bilo več mogoče velikanske cerkve popravljati. Bila bi skoraj opuščena, ko bi je poprejšni stari cerkveni ključar Mlaker ne bil začel zopet popravljati. Dobri mož je vsled obilnih stroškov, ki ga je to popravilo zadelo, skoraj ubožal.

Pripoveduje se, da so romarji vsled zaobljub k tej cerkvi na pripošnjo Matere božje in sv. treh Kraljev bili na čudežen način raznih nadlog rešeni. Neki od rojstva slep otrok iz Smolnika zadobil je zopet pogled, ko so stariši k Sv. trem Kraljem božjo pot opravili. — Neki slovenski jetnik na Turškem je bil po storjeni obljubi, romati k Sv. trem Kraljem na Tinji, srečno rešen

iz grozovite sužnosti. Iz hvaležnosti je prinesel one verige, v katere je bil vkovan, v cerkev Sv. treh Kraljev, kjer še zdaj za oltarjem visé. — V trgu Sv. Lovrenca ob koroški železnici je razsajala kuga. Po slovesnem romanju k Sv. trem Kraljem je kuga koj prenehala.

Dal Bog, da bi sedaj, ko je cerkev čedno ponovljena, zopet radi prihajali romarji k Sv. trem Kraljem ter si tukaj po mogočni priprošnji Matere božje in sv. treh Kraljev izprosili obilo milosti in pomoči v dušnih in telesnih stiskah!

Smešnica. Mojster vpraša pokrivače na strehi: »Koliko vas je gori?« »Trije smo«, mu odgovorijo. Mojster zaukaže: »Polovica vas naj hitro dol pride!«

Razne stvari.

(Pomiloščenih) je bilo od svetlega cesarja dne 23. avgusta 61 kaznjencev v vseh avstrijskih kaznilnicah; med drugimi v Gradcu 3, v Mariboru 4, v Ljubljani 4 in v Begunjah 3.

(Občni zbor.) Predstojništvo dijaške kuhinje v Mariboru vabi uljudno vse ude društva k občenemu zboru, kateri se obhaja v Mariborski čitalnici dne 3. septembra ob 11. uri. Če bi se takrat ne sešlo postavno število društvenikov, zborovalo bo ob 12. uri istega dne vsako število.

(Bralno društvo) v Gornji Radgoni ne priredi dne 2. septembra ustanovne slavnosti, ampak zaradi nekaterih zavir, dne 16. septembra. Prosimo torej vse prijatelje, da to blagovoljno na znanje vzamejo. Dne 16. septembra pa se bode ta tako dolgo pričakovana slavnost, za katero prosimo mnoge udeležbe in prijazne podpore, gotovo vršila. Na svidenje torej v nedeljo dne 16. septembra ob 1/24. uri popoldne pri Skerlecu!

Osnovni odbor.

(Vabilo k veselici), katero s prijaznim sodelovanjem slavnega tamburaškega zbora Mariborske čitalnice pod vodstvom gosp. Mirosl. Nerat-a priredi »Delavsko bralno in pevsko društvo« dne 2. septembra t. l. v prostorih hotela »Nadvojvoda Ivan«. Pri veselici poje moški in svira tamburaški zbor. Redni, kakor tudi podporni udje so prosti vstopnine. Vstopnina za neude 20 kr., obitelji 40 kr.

(Telegram.) Povodom ustanovitve slovenskega pevskega društva v Ljutomeru priredila se bode v nedeljo, 2. septembra, v stari pivovarni v Ljutomeru veselica s sledečim vspeedom: občni zbor, koncert, gledališka igra, prosta zabava. Začetek ob 5. uri popoldne.

Vavpotič.

(»Slov. Leonina«.) V torek dne 4. septembra bode v Celju pri preč. g. opatu osnovni zbor Slov. Leonine. Ob 8. uri bode sv. maša, ob 9. uri pa zborovanje. Kolikor slišimo, bode vdeleževanje mnogobrojno, izlasti iz Primorja in Kranjskega.

(Izlet.) V nedeljo, 2. septembra popoldne ob treh priredi podružnica sv. Cirila in Metoda Slovenjebistriška izlet v Spodnjo Polskavo. Snidejo se pri gosp. Karolu Hrastniku. Sodeloval bo tamburaški zbor Slov. Bistriški, kojega vodi g. Poljanec iz Črešnjevca. S tem vabi vse prijatelje podružnice in tamburaške godbe, naj se udeležiti blagovoljivo prav obilno.

Odbor.

(Štajarska kapucinska pokrajina) je sprejela novo naselbino poleg centralnega pokopališča v Gradcu, in tje sta odločena P. Bonifac Schweinzger za prednika in P. Karol Kemperle.

(Davico) imajo nekateri otroci Ptujске okoliške šole in vsled tega je gosposka to šolo zaprla za 14 dnij.

(»Stariši, podpirajte šolo!«) To v dobrem duhu pisano knjižico je drugič izdal g. Ant. Kosi. Svoje bralce opozarjamo na dotično oznanilo v današnjem listu.

(Ženska podružnica) sv. Cirila in Metoda v Št. Juriju ob juž. žel. priredi pri Cestnem Jožetu v nedeljo, dne 2. septembra letno zborovanje z običajnim dnevnim redom in veselico, h kateremu vabi mnogobrojne prijatelje odbor.

(Spremembe v frančiškanski pokrajini Sv. Križa.) V Brežicah: P. Maks Senica, gvardijan, P. Odorik Kreiner, vikar, P. Godefried Hlebec. V Nazarji: P. Kasijan Zemljak, vikar, P. Kajetan Kogej, katehet.

(Novo kočó »Slov. planinskega društva«) na Molički planini je blagoslovil 16. avgusta č. g. Miloš Šmid, župnik Solčavski.

(Sodnijske spremembe.) Dvorni svetovalec Karol Klimbacher je imenovan podpredsednikom c. kr. deželnega nadsodišča v Gradcu. Okr. sodišča kancelist v Rottenmannu Fr. Kramberger je premeščen v Maribor. Okr. sodišču pristav A. Kokol v Mokronogu je premeščen v Maribor in ob enem prideljen sodišču v Šoštanj, avskultant A. Modrinjak v Celju je imenovan pristavom v Mokronogu.

(Most čez Savo) pri Radečah je zadnjo nedeljo ob 10. uri slovesno blagoslovil č. g. Zagorjan, župnik v Radečah. Navzoči so bili kranjski deželni glavar in c. kr. deželni predsednik, več odličnih gospodov in mnogo ljudstva s Kranjskega in Štajarskega. Popoldne ob 3. je bila ljudska veselica, pri kateri je svirala ptujška godba.

(Cesta v Solčavo) bode kmalu dodelana, le škoda, da je v kratkem plaz dvakrat čez njo potegnili. Sedaj se začinja popravljati cesta od Ljubnega do Luč.

(Za vsprejem v dijaško semenišče) v Mariboru je prosilo 72 gimnazijcev. Od teh so ti-le vsprejeti: Debeljak Jož. iz Slov. Gradca, Dolinšek Jan. iz Ptuja, Arnuš Ozvald od Sv. Lenarta pri Veliki nedelji, Fišinger Jož. od Sv. Lovrenca v Puščavi, Jager Avg. od Sv. Jakoba v Slov. gor., Jehart Ant. od Sv. Lovrenca v Puščavi, Lah Jan. iz Ljutomera, Letonja Fr. iz Ptuja, Koderman Karol iz Frankolovega, Kitak Jan. iz Rogatca, Koprivšek Val. iz Vranskega, Kociper Rud. iz Ormoža, Pišek Jož. iz Slivnice, Šanda Karol iz Rogatca, Šegula Fr. od Sv. Marjete nižje Ptuja, Šumer Jurij iz Trbovelj, Spindler Al. Od Male nedelje, Šlebinger Jan. od Sv. Ane na Krembergu, Tiller Viktor iz Brežic in Vargazon Ernst iz Središča.

(Požar v Cirkovicah.) Dne 23. avgusta je v jutru 1/24. uri zgorela pri Marovšekovi koči streha, škedenj in vsa krma in slama. Ogenj je bržčas zatresel kak mlečnozobi tobakar.

(Ponesrečil) je v Lembahu 22. avgusta 13letni F. Vordnig, ko se je igral z mlatilnim strojem; levo roko mu je stroj popolnoma zdrobil.

(Zgubil) je od Sv. Jurja v Slov. goricah do Maribora neki naročnik »Slov. Gosp.« denarnik s 15 gld. Kdor ga je našel, naj pošlje po odbitku 1 gld. za svoj trud v župnijski urad k Sv. Ani v Slov. goricah, pošta Sv. Lenart.

(Duhovniške spremembe.) Mestno župnijo Sv. Lovrenca v Brežicah je dobil č. g. Jožef Kočever, župnik v Tribunjah. Č. g. Franc Simonič, korvikarij pri stolni cerkvi, postal je II. mestni kaplan v Mariboru. Č. g. Anton Cestnik, kaplan v Rušah, pride za korvikarija k stolni cerkvi v Mariboru in novomašnik č. g. Alojz Šijanec za kaplana v Ruše.

Loterijske številke.

Gradec	25. avgusta 1894:	23, 73, 5, 47, 63
Dunaj	»	»
		90, 35, 21, 76, 53

V zalogi podpisanca je izšla pred kratkim knjižica:

Stariši, podpirajte šolo!

Nekoliko besedij o skupnem vzgojnem delovanju domače hiše in šole.

Druga, povsem predelana, popravljena in pomnožena izdaja.

To delce, o katerem se je ocena vseh slov. listov, ki so knjižico omenjali, prav pohvalno izrazila, ima namen, pospeševati in utrjevati med domačo hišo in šolo za vzgojo naše mladine toli potrebno složnost in sporazumljenje. Blaga namemba, kateri služi rečena knjižica, nagnila je že l. 1889. (ko je izšla prva izdaja), več okrajnih šolskih svetov, da so delce priporočili v nakup njim podredjenim krajnim šolsk. oblastvom.

Opozarjamo na omenjeno brošurico slovenske stariše, sl. krajne šolske svete ter sploh vse prijatelje šole in narodne omike. Delce se naroča pri pisatelju v Središči ter pri vseh večjih knjigotržcih po Slovenskem.

Cena: 1 komad 12 kr., 25 iztisov 2 gld. 75 kr., 50 izvodov 5 gl. in 100 izvodov 9 gl.

Na željo se pošlje knjižica tudi na ogled.

Cisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda.

Anton Kosi,

učitelj v Središči (Polstrau, Steiermark.)

Učenec

trdne postave in poštenih starišev, ki je vsaj štiri razrede ljudske šole z dobrim uspehom dovršil in je popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika, se takoj vsprejme v prodajalnico z mešanim blagom pri

A. Golobu,

1-3 v Koprivnici pri Rajhenburgu.

Služba organista

pri župni cerkvi na Vranskem je razpisana do 15. septembra t. l. Cecilijanci imajo prednost. Prošnjiki naj pridenejo k svojim prošnjam potrebna spričevala. Zeleti je, da so izvežbani v vseh strokah cerkvene glasbe. Zasluzek se lahko povikša s privatnimi urami v tukajšnjem trgu.

1-2 Župnijski urad na Vranskem.

Veliki živinski in kramarski sejem

pri Sv. Antoniju v Slov. gor., v občini Cerkvenjak, kateri je vsako leto na ruško soboto, bo letos zaradi svetka ponedeljek, dne 10. septembra 1894.

Občinski urad Cerkvenjak,
dne 18. avgusta 1894.

Jan. Domšek,

občinski predstojnik.

2-3

Porodna pomočnica ali babica,

slovenskega in nemškega jezika zmožna, ki je ravnokar dovršila porodniško šolo v Gradcu, išče službe. Najljubša bi jej bila služba okrajne babice v majhnem mestecu ali v trgu. Ponudbe se prosijo na upravništvo tega lista.

1-3

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure

Cistilne mlince za žito

rezalnice za krmo

sanotelajoče

aparate proti pronospori

tlačilnice za vino

tlačilnice za sadje

mline za sadje

predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v obdobju vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo razpošilja v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 40

Bogato ilustrirani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastoj in poštnice pristoje.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo.

Cene so se znova znižale! Prekupovalcem znaten popust!

Uradne in trgovske

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Izoborno proti boleznim želodca

Štajerska deželna Tempeljska in Styrijska slatina

Najboljša svežina pijada

vedno sveža napolnitev v novem natakalnem preduhu, kamor se slatina naravnost izliva.

Dobiva se: Pri slatinarstvu v Rogatcu-Slatini, kakor tudi v vseh prodajalnicah mineralnih vod, v specerijskih prodajalnicah in droguerijah, ki so na dobrem glasu. 4-4

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah zrasednega vina izvlečena Francovka je skušen pomoček za oživiljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrot. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá skrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se le samo pri **Benediktu Hertl**, graščaku na Goliču pri Konjicah na Štajarskem.

Zaloga v Mariboru pri Alojziju Quandest, gosposke ulice. 31-52

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Pesmi Povesti

List s podobami

DOM IN SVET

Ajrika Izhajav Ljubljani dvakrat na mesec

Vsaka številka ima 32 velikih strani, mnogo slik iz domačih in tujih krajev.

Cena 4gl.20kr., dijakom 3gl.40kr. naleto

Najlepši list slov. družinam v zabavo in pouk

Ljubljana Opist mest

Selb. Kneipp

Važno za vsako gospodinjjo in mater!

16-24

Kathreinerjeva Kneipp-ova sladna kava

velja vedno več za izvrstno, edino naravno in zdravo ter ob enem za rabo ceno pridajo h kavi. Ona se hvali od visokih zdravstvenih zavodov in je za gospé, otroke, želodčne in živčne bolnike najboljša nadomestba za kavo.

Previdnost pri nakupu! Zahteva se naj in vzame le beli, izvorni zavitek pod imenom

Dobi se povsodi.

Kathreiner.

1/2 kilo 25 kr.

Odgov. urednik B. Ferik.

Tisk tiskarne sv. Cirila.

(Odgov. J. Utošpec.)